

DOBRODOŠLI NA ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU

AK. GOD. 2021./2022.

O.D. PROČELNICE: DR. SC. INA MILOGLAV, IZV. PROF.

O. D. ZAMJENICA PROČELNIKA: DR. SC. IVA KAIĆ, DOC.

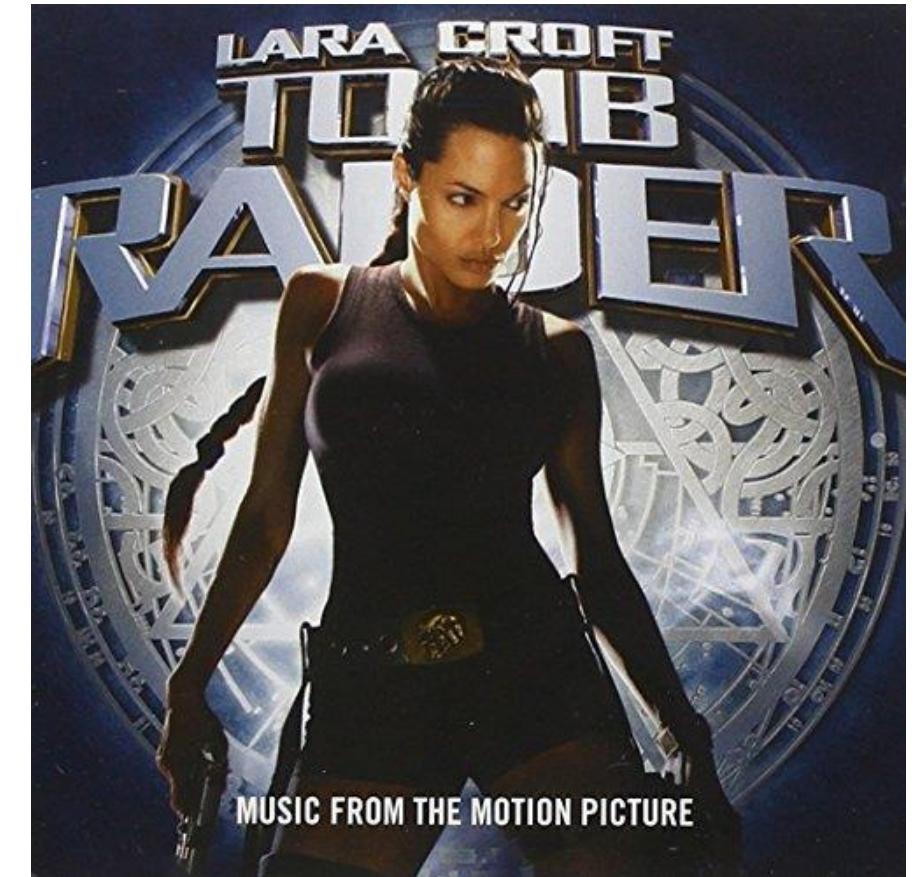
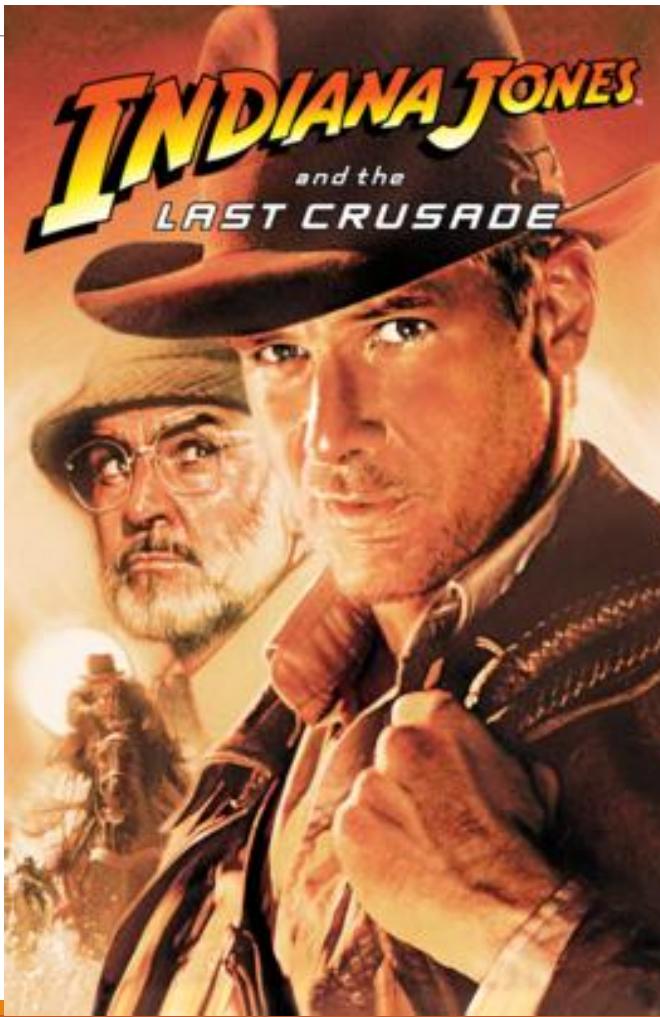
ARHEOLOGIJA.....

.....ŠTO JE ARHEOLOGIJA ZA VAS?

....ZAŠTO STE ODLUČILI UPISATI STUDIJ ARHEOLOGIJE?

<http://www.badarchaeology.com/>

Arheologija vs. Hollywood



ŠTO ARHEOLOGIJA NIJE?

- jedan od učestalih stereotipa jest da arheolozi istražuju dinosaure
- arheolozi se bave ljudima i ljudskim djelovanjem na temelju materijalnih nalaza koje su ti ljudi izradili, koristili i ostavili iza sebe
- dinosauri su izumrli krajem mezozoika, prije otprilike 65 milijuna godina
- prve ljudske vrstejavljaju se prije otprilike 4 milijuna godina
- > *homo habilis* „spretan čovjek“



SAY ARCHAEOLOGISTS
DIG UP DINOSAURS AGAIN



I DARE YOU. I DOUBLE DARE YOU

DEFINICIJA ARHEOLOGIJE

Arheologija je znanost koja sustavno istražuje, otkriva, proučava i objašnjava proteklu čovjekovu stvarnost na osnovi materijalnih ostataka.

Struna:

<http://struna.ihjj.hr/naziv/arheologija/30520/>



Materijalni ostaci:

1. POKRETNI – posuđe (keramičko, stakleno, metalno), oružje, oruđe, nakit, novac,....



2. NEPOKRETNI – građevine, zdanja, ceste, mostovi, infrastruktura



ARTEFAKT, EKOFAKT....

ARTEFAKT / IZRAĐEVINA = prenosivi predmet koji je izradio ili preradio čovjek
(<http://struna.ihjj.hr/naziv/izradjevina/21979/#naziv>)

EKOFAKT = arheološka građa koja svjedoči o prirodnome okolišu i ljudskim prehrabbenim navikama
(<http://struna.ihjj.hr/naziv/ekofakt/21985/#naziv>)

CILJ ARHEOLOGIJE JEST:

-
- izučavati ljudsku prošlost kako bi se mogli razumjeti njeni kulturni, društveni, religijski i ekonomski aspekti
 - sačuvati materijalne ostatke ljudskog djelovanja u prošlosti
 - interpretirati materijalne ostatke ljudskog djelovanja u prošlosti
 - rekonstruirati način življenja i ponašanja ljudi u prošlosti
 - prezentirati arheološku baštinu stručnoj i široj javnosti

KAKO ARHEOLOZI OTKRIVAJU ARTEFAKTE?

**ISKOPAVANJEM NA
ARHEOLOŠKOM
NALAZIŠTU.**



ARHEOLOŠKO NALAZIŠTE ili lokalitet je mjesto na kojem je sačuvana velika količina artefakata iz prošlosti.

Ti artefakti pokazuju na tragove ljudskog boravka i življenja na tom prostoru – tu su mogle biti kuće , sela, gradovi, crkve, škole...

**METODOM TERENSKOG
PREGLEDA –**

**SPADA U NEDESTRUKTIVNE
METODE ARHEOLOŠKIH
ISTRAŽIVANJA**

**SAMO ARHEOLOZI
SMIJIU ISKOPAVATI NA
ARHEOLOŠKIM
NALAZIŠTIMA!**

TERENSKI PREGLED (preuzeto od I.Miloglav)

Obilazak područja i sakupljanje površinskih nalaza – distribucija arheološkog materijala i potencijal nalazišta



ARHEOLOŠKO ISKOPAVANJE



ALATKE koje pritom koriste arheolozi



- strugalice
- zidarske žlice (mistrije)
- kistovi
- sitni stomatološki pribor
- Lopate
- štihače
- pijuci (krampovi)

Svaki artefakt koji tijekom iskopavanja pronađe, arheolog mora OBILJEŽITI i SPREMITI



- **ZATO ARHEOLOZI CRTAJU I FOTOGRAFIRAJU NALAZIŠTE i ARTEFAKTE**
- **Koriste posebne ploče na koja slažu slova s imenom nalazišta i slovom i brojem kvadranta**

S TERENA ARHEOLOG SE VRAĆA U LABORATORIJ!

Svaki artefakt se mora očistiti i zabilježiti



WEST VIRGINIA ARCHAEOLOGICAL SITE FORM
Revised 2010

1. Site No.: 46 2. Site Name: _____
3. County: _____ 4. 4.5' Quadrangle:
5. UTM Zone (Site code) 17 38 NAD_____
Northing _____ Easting _____
Northing _____ Easting _____

6. Location Description: _____

7. Ownership (Name/Address/Town): _____

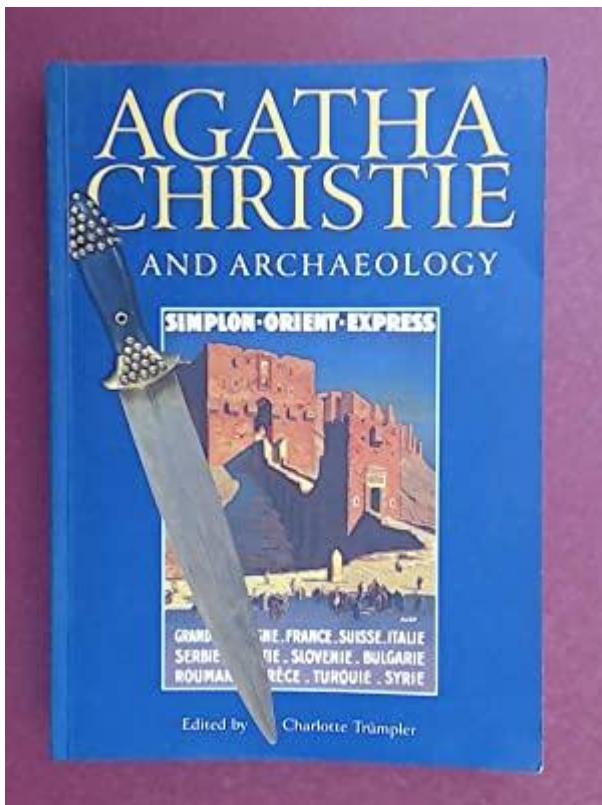
8. Temporal Affiliation: Prehistoric Protohistoric Historic Prehistoric and Historic
9. Prehistoric Temporal Period(s) Represented: Unassigned Paleoindian Archaic, E.M.I.
 Woodland, E.M.I. Late Prehistoric Mississippian
 1000-2000 2000-1500 1500-1000 1000-500 500-Present Unassigned
10. Historic Temporal Period(s) Represented: 1700-1750 1750-1800 1800-1850
 1850-1900 1900-1950 1950-Present
11. Prehistoric Site Type (check as many as appropriate): Lithic Scatter Artifactual Scatter
Habitat: Village Bank Extractive Quarry Workshop
 Earth Mound Stone Mound Earthwork Burial Area Writing/Pictograph
Other: _____
12. Historic Site Type (check as many as appropriate): Residential Residential
 Commercial Industrial Military Trail/Forest/Road Other: _____
Is site associated with any standing structures? Yes No
Has a WV Historic Inventory Form been completed for the structure? Yes No

- **ZATO ARHEOLOZI pišu SIGNATURE – oznake na foliji koje sadrže podatke o artefaktu**
- > **ime nalazišta, kvadrant, vrsta nalaza / artefakta, datum kad je artefakt iskopan**
- **Za svaki artefakt arheolozi moraju ispuniti poseban FORMULAR**

Svi se ti podaci unose u kompjuterske baze! Tek nakon toga slijedi proučavanje, koje nam daje nove podatke



Arheologija i detektivski posao



I MARRIED AN
ARCHAEOLOGIST
BECAUSE THE OLDER
I GROW, THE MORE
HE APPRECIATES ME.

QUOTEHD.COM

Agatha Christie
English Writer

- sličnost arheologije s
detektivskim istraživanjem

- Agatha Christie

STUDIJ ARHEOLOGIJE NA SVEUČILIŠTU U ZAGREBU

1877. g. – IZIDOR (ISO) KRŠNJAVA ((1845-1927) : uveo prve kolegije iz arheologije na Sveučilištu u Zagrebu, koji su bili dio studija povijesti umjetnosti

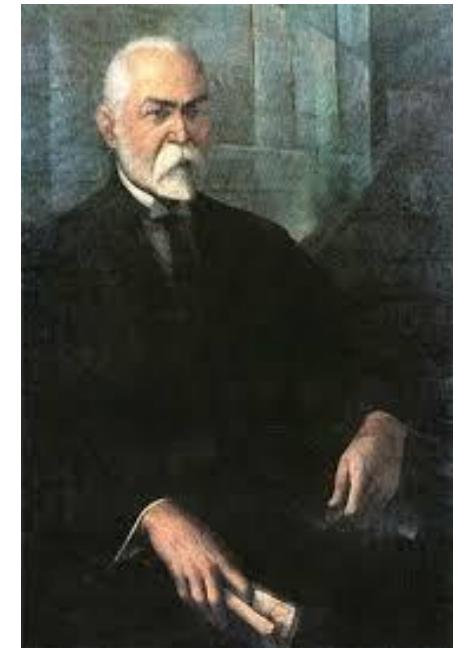
- Sveučiliše u Zagrebu osnovano je 1669. godine

1893. g. – arheologija postaje samostalni studij

- te se godine formirao Zavod za arheologiju i odvojio od studija povijesti umjetnosti
- **Josip Brunšmid** – prvi profesor arheologije na zagrebačkom Sveučilištu

JOSIP BRUNŠMID (1858-1929)

- rođen u Vinkovcima, arheolog
- upisao studij povijesti i zemljopisa na Sveučilištu u Beču (1876)
- tamo pohađa i novoosnovani Arheološko-epigrafički seminar
- na poticaj Ise Kršnjavoga u Beču upisuje doktorat iz arheologije
- 1893. g. doktorirao - *Zur Geschichte der griechischen Colonien in Dalmatien*
Die Inschriften und Münzen der griechischen Städte Dalmatiens (Beč 1898)
- 1895. upravitelj Arheološkog odjela Narodnog muzeja u Zagrebu
- 1896. prvi profesor arheologije na zagrebačkom Sveučilištu



VIKTOR HOFFILER (1877-1954)



- rođen u Vinkovcima, kao i Josip Brunšmid
- studij filozofije započeo je u Zagrebu, no potom odlazi u Beč, gdje 1900. godine brani doktorsku disertaciju
- 1901. god. postaje kustos arheološkog odjela Narodnog muzeja u Zagrebu (danasa Arheološki muzej u Zagrebu)
- od 1921. predavao prapovijesnu i rimsку provincijalnu arheologiju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu
- od 1924. postaje redovitim sveučilišnim profesorom klasične arheologije i ravnateljem Narodnog muzeja
- bavio se svim kronološkim razdobljima arheologije, vrstan epigrafičar i numizmatičar

STUDIJ ARHEOLOGIJE NA FILOZOFSKOM FAKULTETU SVEUČILIŠTA U ZAGREBU DANAS

Odsjek za arheologiju:

Katedra za prapovijesnu arheologiju – predstojnik: dr. sc. Ivor Karavanić, red. prof.

Katedra za klasičnu arheologiju – predstojnica: dr. sc. Marina Milićević Bradač, red. prof.

Katedra za antičku provincijalnu i ranokršćansku arheologiju – predstojnik: dr. sc. Domagoj Tončinić, izv. prof.

Katedra za opću srednjovjekovnu i nacionalnu arheologiju – predstojnica: dr. sc. Mirja Jarak, red. prof.

Katedra za arheometriju i metodologiju - predstojnica: dr. sc. Ina Miloglav, izv. prof.

- 17 nastavnika, 6 asistenata i 1 poslijedoktorandica na projektima Hrvatske zaklade za znanost, 2 asistentice

- **Martina Rončević**, dipl. arheologinja, dokumentaristica

- **Miroslav Vuković**, mag. archaeol., viši tehničar

- **Željka Vukelić**, dipl. etnolog i polonist – **tajnica Odsjeka za arheologiju**

AKTIVNOSTI DJELATNIKA ODSJEKA ZA ARHEOLOGIJU

- SVI ASPEKTI ZNANSTVENOG RADA:
- OBJAVE ZNANSTVENIH I STRUČNIH PUBLIKACIJA
- VOĐENJE I SUDJELOVANJE U ZNANSTVENIM PROJEKTIMA
- ORGANIZACIJA BROJNIH DOMAČIH I MEĐUNARODNIH ZNANSTVENIH SKUPOVA
- ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU SVAKE GODINE ORGANIZIRA ZNANSTVENI SKUP „**METHODOLOGY & ARCHAOMETRY**”

<https://metarh.ffzg.unizg.hr/>

- ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU IZDAJE ZNANSTVENI ČASOPIS **OPUSCULA ARCHAEOLOGICA**, DOSTUPAN NA PORTALU HRČAK

<https://hrcak.srce.hr/opuscula>

- SVE TE AKTIVNOSTI IZRAŽENE SU KROZ DJELATNOST **ARHEOLOŠKOG ZAVODA** (predstojnik: dr. sc. Krešimir Filipec, red.prof.) :

<http://wp.ffzg.unizg.hr/azoza/>



Scientific Conference Methodology & Archaeometry

Scientific conference of the Department of Archaeology,
Faculty of Humanities and Social Sciences,
University of **Zagreb, Croatia**

Upcoming conference: 9th Scientific MetArh Conference
2nd - 3rd of December 2021

[APPLY NOW](#)

[CALL FOR PAPERS >](#)

<https://metarh.ffzg.unizg.hr/>



<https://hrcak.srce.hr/opuscula>

PREDDIPLOMSKI STUDIJ 1P I 2P ARHEOLOGIJE

- 6 semestara = 3 godine trajanja studija
- 3 godine apsolventure
- 1P preddiplomski studij = 180 ECTS bodova
- 2P preddiplomski studij = 90 ECTS bodova

-> Titula: sveučilišni prvostupnik (*baccalaureus*) arheologije
sveučilišna prvostupnica (*baccalaurea*) arheologije

VAŽNOST TERENSKE NASTAVE

- zato je programom studija propisano da morate OBVEZNO jednom u tri godine trajanja studija upisati kolegij **TERENSKA NASTAVA**
- taj se kolegij odvija u ljetnim semestrima (2., 4. i 6. semestar), jer se arheološka iskopavanja koja vode djelatnici Odsjeka za arheologiju većinom provode u ljetnim mjesecima
- **Koje terene nudi Odsjek za arheologiju?** Spomenut ćemo samo one na kojima profesori Odsjeka provode sustavna arheološka iskopavanja:
 - podvodno paleolitičko nalazište Kaštel Štafilić
 - Velika pećina u kanjonu Kličevice,
 - Vučedol
 - Kaptol
 - Gardun (Tilurium), Jabuka-Velić
 - Lober
 - Salona
 - Sv. Križ kod Brdovca
 - Gorjani kod Đakova
 - Prisunjača kod Vinkovaca

ZNANSTVENI PROJEKTI DJELATNIKA ODSJEKA

2021.-2026. voditeljica: doc. dr. sc. Janja Mavrović Mokos, Transferno područje od Sutle preko srednjeg toka Save tijekom brončanog i željeznog doba (Hrvatska zaklada za znanost, UIP-2020-02-7127)

2021.-2025. voditelj: prof. dr. sc. Hrvoje Potrebica, Stvaranje europskih identiteta – hrana, tekstil i metali u željeznom dobu između Alpa, Panonije i Balkana (Hrvatska zaklada za znanost, IP-2020-02-2371)

2020.-2024. voditeljica: doc. dr. sc. Rajna Šošić-Klindžić, Modeliranje mreže prapovijesnih naselja u Slavoniji (Hrvatska zaklada za znanost)

2020.-2024. voditelj: prof. dr. sc. Ivor Karavanić, Posljednji neandertalci na razmeđu srednje Europe i Mediterana (Hrvatska zaklada za znanost, IP-2019-04-6649)

2020.-2024. voditelj: doc. dr. sc. Dino Demicheli, Novi životi antičkih natpisa: epigrafski spolji na području srednje Dalmacije (Hrvatska zaklada za znanost)

2018.-2022. voditelj: dr. sc. Domagoj Tončinić, izv. prof., Razumijevanje rimskih granica: primjer istočnog Jadrana (AdriaRom) (Hrvatska zaklada za znanost, projekt br. 4934)

2017.-2021. voditeljica dr. sc. Helena Tomas, izv. prof., Između istoka i zapada – dolina rijeke Cetine kao komunikacijska poveznica tijekom prapovijesti i antike (Hrvatska zaklada za znanost, projekt br. 1478)

2017.-2021. voditelj dr. sc. Krešimir Filipec, izv. prof., Lobor– ranosrednjovjekovno središte moći (Hrvatska zaklada za znanost, projekt br. 6622)

ZNANSTVENI PROJEKTI DJELATNIKA ODSJEKA

- omogućuju arheološka iskopavanja i terenske preglede, na kojima sudjeluju studenti Odsjeka za arheologiju
- ta arheološka iskopavanja ulaze u Terensku nastavu
- studentima omogućavamo iskustvo terenskih istraživanja i stručnu terensku praksu na lokalitetima iz svih razdoblja
- time terenska nastava prati studijski program koji nudi kolegije iz svih arheoloških razdoblja
- znanstveni projekti Hrvatske zaklade za znanost također omogućuju zapošljavanje studenata arheologije, koji su završili diplomski studij

**- SVAKAKO PREPORUČUJEMO DA PO ZAVRŠETKU 1P ILI 2P PREDDIPLOMSKOG STUDIJA
UPIŠETE I DIPLOMSKI STUDIJ ARHEOLOGIJE (1P ILI 2P)**

STUDENTSKI PROJEKTI

- studenti Odsjeka za arheologiju svake godine se natječu sa svojim prijavama za projekte na natječajima Sveučilišta u Zagrebu
- to je izvanredna prilika da studenti nauče samostalno prijaviti i voditi projekt i finansijsku dokumentaciju, te napisati završno izvješće
- to ih priprema za samostalno vođenje terenskih rekognosciranja jednog dana i za prijavu znanstvenih i stručnih projekata
- najčešće su teme projekata terenski pregledi različitih područja u Hrvatskoj – tad trebaju i mentora profesora, koji kao diplomirani arheolog vodi taj terenski pregled
- naši studenti iznimno su uspješni, a rezultate svojih istraživanja svake godine objavljaju u časopisu studenata arheologije **FRAGMENTI**, dostupnom online

<https://fragmentiffzg.wordpress.com/2018/02/01/%E2%84%96-5-casopisa-fragmenti/>

STUDENTSKI PREDSTAVNICI

- studenti svake godine preddiplomskog studija za svaku akademsku godinu biraju svoje predstavnike među kolegama s godine
- ti predstavnici sudjeluju na sjednicama Vijeća Odsjeka za arheologiju kao ravnopravni članovi
- također svojim kolegama prenose sve važne obavijesti i zaključke sa sjednica
- ako im se kolege studenti obrate s nekim problemima u nastavi i sl., studentski predstavnici trebaju u tom slučaju kontaktirati pročelnika ili zamjenika pročelnika
- **također molimo da se svaki student u slučaju bilo kakvih poteškoća, osim svome studentskome predstavniku, svakako obrati i o. d. pročelnika dr. sc. Iri Miloglav ili o.d. zamjenice pročelnika dr. sc. Ivi Kaić**
- anonimnost i diskrecija su zajamčeni svakom studentu, obratite nam se na vrijeme da što brže riješimo bilo kakav problem

OMEGA

- Sustav učenja na daljinu OMEGA:

<https://omega.ffzg.hr/>

- omogućuje održavanje on-line nastave i stvaranje dodatnih sadržaja u okviru klasične nastave
- implementiran daleko prije pandemije korona virusa
- stalno se poboljšava i usavršuje
- svi kolegiji preddiplomskog 1p i 2P studija Odsjeka za arheologiju dostupni su na Omegi

STRUKTURA STUDIJSKOG PROGRAMA PREDDIPLOMSKOG STUDIJA ARHEOLOGIJE

- Svaki semestar sastoji se od:
- 1. OBAVEZNIH KOLEGIJA**
- 2. KOLEGIJA S UNUTARNJOM IZBORNOŠĆU**
- 3. KOLEGIJA S VANJSKOM IZBORNOŠĆU**
- za svaki semestar određen je **UKUPAN BROJ ECTS BODOVA**
- **također je TOČNO određeno KOLIKO ECTS BODOVA od tog UKUPNOG broja morate ostvariti u SVAKOJ od 3 gore navedene kategorije kolegija**

PRIMJER – 1. semestar 1P prediplomskog studija

1. semestar

1. Obavezni predmeti

35811	Dokumentiranje arheoloških nalazišta Ina Miloglav	3	30/0/0
35810	Načela arheoloških istraživanja Ina Miloglav	3	30/0/0
64240	Neolitik Hrvatske u kontekstu srednje i jugoistočne Europe + Neolitik Hrvatske Marcel Burić	6	30/30/0
64241	Paleolitički lovci i sakupljači + Paleolitik i mezolitik Hrvatske Nikola Vukosavljević, Rajna Šošić Klindžić	6	30/30/0
39622	Tjelesna i zdravstvena kultura 1 Vesna Alikalfić, Svetlana Božić Fuštar, Nenad Krošnjar, Nikolina Skender	0	0/0/30
64095	Uvod u prapovijesnu arheologiju Marcel Burić, Rajna Šošić Klindžić	3	30/0/0
64094	Uvod u slavensku arheologiju Krešimir Filipec	3	30/0/0

2. Izborni kolegiji - odabratи najmanje 4 ECTS boda (1743)

2.1. Kolegiji s drugih odsjeka

3. Strani jezik struke - odabratи jedan strani jezik (2102)

225414	Engleski jezik za akademske potrebe 1 Petra Barbarić, Ines Jelovčić, Tina Miholjančan, Vivijana Radman	2	0/30/0
225418	Francuski jezik za akademske potrebe 1 Jasna Ćirić	2	0/30/0
225422	Njemački jezik za akademske potrebe 1 Azra Pličanić Mesić, Mirjana Šnarić	2	0/30/0

PRIMJER – 1. semestar 2P prediplomskog studija

1. semestar

1. Obavezni predmeti

64240	Neolitik Hrvatske u kontekstu srednje i jugoistočne Europe + Neolitik Hrvatske Marcel Burić	6	30/30/0
64241	Paleolitički lovci i sakupljači + Paleolitik i mezolitik Hrvatske Nikola Vukosavljević, Rajna Šošić Klindžić	6	30/30/0
39622	Tjelesna i zdravstvena kultura 1 Vesna Alikalfić, Svetlana Božić Fuštar, Nenad Krošnjar, Nikolina Skender	0	0/0/30

2. Kolegiji s unutarnjom izbornošću - odabratи najmanje 3 ECTS boda (1461)

35811	Dokumentiranje arheoloških nalazišta Ina Miloglav	3	30/0/0
35810	Načela arheoloških istraživanja Ina Miloglav	3	30/0/0
64095	Uvod u prapovijesnu arheologiju Marcel Burić, Rajna Šošić Klindžić	3	30/0/0
64094	Uvod u slavensku arheologiju Krešimir Filipčić	3	30/0/0

3. Strani jezik struke - odabratи jedan jezik (1898)

225414	Engleski jezik za akademske potrebe 1 Petra Barbarić, Ines Jelovčić, Tina Miholjančan, Vivijana Radman	2	0/30/0
225418	Francuski jezik za akademske potrebe 1 Jasna Ćirić	2	0/30/0
225422	Njemački jezik za akademske potrebe 1 Azra Pličanić Mesić, Mirjana Šnjarić	2	0/30/0
225428	Ruski jezik za akademske potrebe 1 Sanja Veršić	2	0/30/0
225430	Španjolski jezik za akademske potrebe 1 Ana Matijević, Jagoda Večerina Tomaić	2	0/30/0

GDJE PRONAĆI STRUKTURU STUDIJSKOG PROGRAMA?

ECTS INFORMACIJSKI PAKET FILOZOFSKOG FAKULTETA (tzv. Theta):

1P preddiplomski studij: <https://theta.ffzg.hr/ECTS/Studij/Index/927>

2P preddiplomski studij: <https://theta.ffzg.hr/ECTS/Studij/Index/939>

Linkovi na Thetu dostupni su i na mrežnim stranicama Odsjeka:

https://arheo.ffzg.unizg.hr/?page_id=67

KONTAKTI

O. d. pročelnice:

Dr. sc. **Ina Miloglav**, izvanredna profesorica
soba f 105, e-mail: imiloglav@ffzg.hr
konzultacije: po dogovoru

O. d. zamjenice pročelnice:

Dr. sc. **Iva Kaić**, docentica
soba f 20, e-mail: ikaic@ffzg.hr
konzultacije: zimski semestar: utorak, 11.30-12.30 h; srijeda, 11.30-12.30 h i prema dogovoru; ljetni semestar: utorak, 12.30 -13.15 h; srijeda, 15.30-16.15 h i prema dogovoru

Tajnica Odsjeka:

Željka Vukelić
tel. 00385 1 6060 777, e-mail: arheologija@ffzg.hr; zvukelic@ffzg.hr
Radno vrijeme: od ponedjeljka do petka, 10,00 do 12,00 i 13,00 do 15,00 sati
soba f 19

KONTAKTI

Koordinatorica Terenske nastave:

Dr. sc. Ina Miloglav, izvanredna profesorica

soba f 105, e-mail: imiloglav@ffzg.hr

konzultacije: po dogovoru

Međunarodna suradnja i mobilnost

Koordinatorica za ECTS i program mobilnosti ERASMUS+:

dr. sc. Iva Kaić, doc.

(soba: F-20, tel. 01/ 6060 785, konzultacije: zimski semestar: utorak, 11.30-12.30 h; srijeda, 11.30-12.30 h i prema dogovoru; ljetni semestar: utorak, 12.30 -13.15 h; srijeda, 15.30-16.15 h i prema dogovoru

kontakt: mobilnost-arh@ffzg.hr; ikaic@ffzg.hr

Popis Erasmus ugovora Odsjeka za arheologiju

Koordinatorica za program CEEPUS:

dr. sc. Ana Pavlović, doc. (soba: F-5, tel: 01/ 6060 219, konzultacije: ponedjeljak, 9.30-11.30 h)

kontakt: apavlovi3@ffzg.hr

KORISNI LINKOVI

- **Knjižnica FFZG** (zbirka Odsjeka za arheologiju nalazi se na 2. katu knjižnice):

<https://knjiznica.ffzg.unizg.hr/>

- katalog Knjižnice FFZG:

<https://koha.ffzg.hr/>

- većina publikacija Odsjeka za arheologiju dostupna online u **FF Open Pressu**:

<https://openbooks.ffzg.unizg.hr/index.php/FFpress>

A SAD....

VAŠA PITANJA.....

HVALA VAM NA POZORNOSTI!